

Διδακτική Μεθοδολογία – Δομικά στοιχεία της διδασκαλίας

1^{ος} Κύκλος: Βασικά Σημεία της Σύγχρονης Διδακτικής

Διδάσκουσα: Καλδή Σταυρούλα

Τμήμα: Παιδαγωγικό Δημοτικής Εκπαίδευσης

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «**Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας**» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Αναλυτικό πρόγραμμα ή πρόγραμμα σπουδών και Curriculum

- Αναλυτικό πρόγραμμα ή πρόγραμμα σπουδών: συνταγμένο σχέδιο που περιλαμβάνει διδασκόμενα μαθήματα, σκοπούς και ώρες διδασκαλίας τους, περιεχόμενο μαθημάτων, διάταξη της ύλης, μεθοδικές οδηγίες → προέκτασή του αποτελούν τα σχολικά εγχειρίδια
- Curriculum: γενικός οδηγός διδακτικής πράξης (σχεδιασμός, μεθόδευση και έλεγχος της διδασκαλίας).

Οργάνωση και διάταξη της ύλης

- Οργάνωση της ύλης κατά χωριστά γνωστικά αντικείμενα → κάθετη διάταξη της ύλης.
- Οργάνωση της ύλης κατά γενικές έννοιες και θέματα → οριζόντια διασύνδεση των διαφόρων γνωστικών αντικειμένων.
- Οργάνωση της ύλης κατά ενότητες μαθημάτων (κεντρικό μάθημα με συγγενή του).
- Αρχή της επαλληλίας της ύλης → εφαρμογή αποτελεί η σπειροειδής διάταξη της ύλης.

Στόχοι & επιδιώξεις της διδασκαλίας

- Διακρίνονται τρεις (3) κατηγορίες εκπαιδευτικών σκοπών:
 1. Οι πολύ γενικοί σκοποί (σύνταγμα και οι νόμοι που αναφέρονται στις βαθμίδες εκπαίδευσης)
 2. Οι γενικοί σκοποί (π.χ. Ο σκοπός του σχολείου, των διαφόρων μαθημάτων του αναλυτικού προγράμματος)
 3. Οι διδακτικοί στόχοι (π.χ. στόχοι διδακτικών ενοτήτων)

Μοντέλα διδακτικών στόχων

- A. Μοντέλο αντικειμενικών στόχων (Mager)
- B. Μοντέλο γενικευμένων στόχων $\Rightarrow$ διατύπωση θεματικών σκοπών για μεγαλύτερη ελευθερία στη διδασκαλία (προσαρμογή στις δυνατότητες, τις ανάγκες και τα ενδιαφέροντα των μαθητών)
- Γ. Συνδυαστικό μοντέλο $\Rightarrow$ συνδυασμός ενός γενικού στόχου και κατόπιν παράθεση εξειδικευμένων διδακτικών στόχων – το μοντέλο του Mager δηλώνει τι αναμένεται από τους μαθητές και όχι γιατί αναμένεται η συγκεκριμένη συμπεριφορά.
- Δ. Διαδικαστικό μοντέλο (L. Stenhouse) $\Rightarrow$ οι μαθητές διαμορφώνουν τους δικούς τους στόχους και αναζητούν μέσα και διαδικασίες υλοποίησής τους. Ενεργητική εμπλοκή των μαθητών, βοηθά τον εκπαιδευτικό να οργανώσει την παιδαγωγική διαδικασία με κριτήριο τις ανάγκες των μαθητών

Περιγραφή & διατύπωση αντικειμενικών διδακτικών στόχων

1. Η περιγραφή διδακτικού στόχου προσδιορίζει το επιδιωκόμενο αποτέλεσμα της διδασκαλίας και όχι της διαδικασία της.
2. Κατά την περιγραφή των διδακτικών στόχων αναζητούμε μια λέξη ή λέξεις που χαρακτηρίζουν μια επιδιωκόμενη δραστηριότητα ή ενέργεια, που ή μπορεί κανείς να την παρατηρήσει άμεσα (π.χ. να γράφει, να κατασκευάζει, να τρέχει) ή είναι αόρατη (π.χ. να λύνει, να θυμάται, να αναγνωρίζει). **ΕΠΟΜΕΝΩΣ**
 - μια περιγραφή στόχου προσδιορίζει μια δραστηριότητα, κάτι που ο μαθητής κ ά ν ε ι, για να δείξει ότι πέτυχε το στόχο &

Περιγραφή & διατύπωση διδακτικών στόχων

- Μια περιγραφή στόχου, που προσδιορίζει ένα επιδιωκόμενο αποτέλεσμα διδασκαλίας περιλαμβάνει:
 - α) μια δήλωση για την κύρια πρόθεση, δηλ. τη δραστηριότητα που περιμένουμε από το μαθητή, και σε περίπτωση που αυτή η δραστηριότητα δεν αναφέρεται άμεσα
 - β) τον προσδιορισμό μιας ενδεικτικής συμπεριφοράς, με την οποία μπορούμε να διαπιστώσουμε την κύρια δραστηριότητα. Ως ενδεικτική συμπεριφορά διαλέξτε την πιο απλή που σας έρχεται στο μυαλό.
- 3. Στην περιγραφή του διδακτικού στόχου ορίζονται οι όροι και οι συνθήκες από τις οποίες ο μαθητής δείχνει αυτό που έχει πετύχει (π.χ. προϋποθέσεις, μέσα, χρόνος, ηλικία κτλ.).

Περιγραφή & διατύπωση διδακτικών στόχων

4. Στην περιγραφή του διδακτικού στόχου ορίζεται το κριτήριο (π.χ. συχνότητα, ποσότητα, ποιότητα) με το οποίο μπορεί να μετρηθεί, αν ο σκοπός έχει επιτευχθεί σε βαθμό που θεωρείται ικανοποιητικός.
 5. Στην περιγραφή του διδακτικού στόχου και ο βαθμός επάρκειας της συμπεριφοράς.
- *Οι παραπάνω όροι διατύπωσης των διδακτικών στόχων αφορούν την απόκτηση δεξιοτήτων (εξειδίκευση και αντικειμενικοποίηση των διδακτικών στόχων – Mager)*

Ταξινόμια διδακτικών στόχων

1. Η στοχοταξινόμια του Bloom
 - ⇒ α) Γνωστική: μνήμη, γνώση, αντίληψη & σκέψη
 - ⇒ β) Συναισθηματική: στάσεις, αξίες & διαθέσεις
- Η μάθηση κλιμακώνεται σε έξι διαφορετικά, ιεραρχικά δομημένα, επίπεδα: *γνώση, κατανόηση, εφαρμογή, ανάλυση, σύνθεση και αξιολόγηση.*
2. Η στοχοταξινόμια του Dave ⇒ *ψυχοκινητικός τομέας (μίμηση, χειρισμός, ακρίβεια, συντονισμός, φυσικότητα).*
3. Η στοχοταξινόμια του Gagné (συνδυάζει γνωστικούς, συναισθηματικούς και ψυχοκινητικούς στόχους) ⇒ *γλωσσικές πληροφορίες, νοητικές δεξιότητες, γνωστικές στρατηγικές, ψυχικές στάσεις, ψυχοκινητικές δεξιότητες.*
4. Η στοχοταξινόμια της κριτικής σκέψης (*μεταγνωστικές στρατηγικές*)

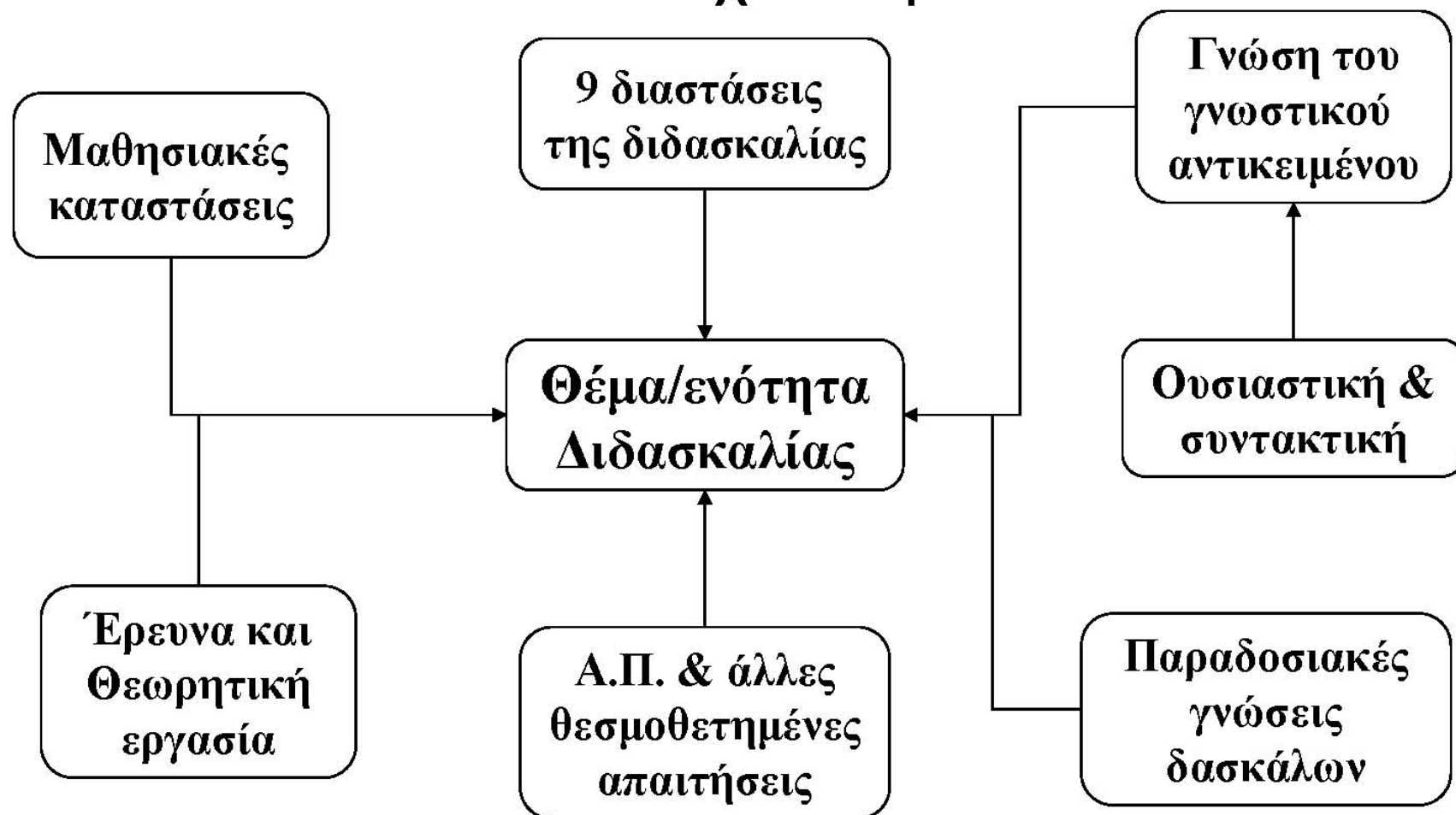
Προγραμματισμός της διδασκαλίας

■ Επίπεδα προγραμματισμού:

- Μακροπρόθεσμος προγραμματισμός (από τα όργανα χάραξης της εκπαιδευτικής πολιτικής σχετικά με τη σύνταξη του αναλυτικού προγράμματος κατά τάξη και γνωστικό αντικείμενο ή τομείς μάθησης).
- Μεσοπρόθεσμος προγραμματισμός $\Rightarrow$ από τον/την δάσκαλο/α ανά τρίμηνο/δίμηνο για τον προσδιορισμό της πορείας της διδακτικής του/της εργασίας· οργανόγραμμα με βάση την ύλη του μαθήματος/γνωστικού τομέα από άποψη χρησιμότητας, ενδιαφέροντος για τους μαθητές, εννοιολογικά βασικού ή πρόσφορου για διερεύνηση.
- Εβδομαδιαίος προγραμματισμός $\Rightarrow$ ωρολόγιο πρόγραμμα στο οποίο εντάσσεται ο ο μεσοπρόθεσμος προγραμματισμός.
- Ωριαίος προγραμματισμός $\Rightarrow$ διατύπωση διδακτικών στόχων, επιλογή τεχνικών διεξαγωγής της διδασκαλίας, αξιολόγηση.

Πλάνο διδασκαλίας ευέλικτο στις αντιδράσεις των μαθητών στο περιεχόμενο και τις δραστηριότητες του/της εκπαιδευτικού. Κατά τη διεξαγωγή της διδασκαλίας αναπτύσσεται μεταξύ εκπαιδευτικού και μαθητών μια συνεχής διαδικασία ερμηνειών, μετασχηματισμών και προσαρμογών που βοηθά τους μαθητές να οικοδομήσουν τη νέα γνώση.

Μοντέλο διδακτικού σχεδιασμού

Τέλος Ενότητας

Επεξεργασία: Μεταξιώτης Γιώργος

Ευρωπαϊκή Ένωση
Παραπομπή Κοινωνικών Ώρων

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

